

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas

Informatīvais izdevums

JAUNIE VĀKI

Nr. 2016/01 (11)

Rīga

Katalogs izdots Braila raksta nodaļā
Juglas ielā 14, Rīga, LV-1024
Tālrunis: 67522131, 29137112 (Gunta Bite)
e-pasts: **gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv**
Bibliotēkas mājaslapa: **www.neredzigobiblioteka.lv**
Twitter.com — **@LNerB**
Draugiem.lv — **draugiem.lv/neredzigobiblioteka.lv**
Facebook.com — **www.facebook.com/LNerB**

Ziņas par grāmatām un citiem jaunumiem

Šī informatīvā brošūra ir par Latvijas Neredzīgo bibliotēkā reproducētām grāmatām Braila rakstā un citiem Braila raksta nodaļas jaunumiem. Brošūra iznāk reizi gadā un to var saņemt bibliotēkas abonementā (t.sk., visās LNerB filiālbibliotēkās), lasītavā vai Braila raksta nodaļā bez maksas.

2016. gadā reproducēto grāmatu klāstā ir gan klasiķa Džeka Londona darbs, gan dzeja (Arturs Alliksārs un Imants Ozols), gan latviešu oriģinālliteratūra, gan arī tulkotā literatūra. Savukārt divas grāmatas Knuta Ham-suna «Zemes svētība» un Ivandes Kaijas «Dzintarzeme» piedzīvoja restaurāciju un tagad ir pieejamas lasītājiem pilnā apjomā.

GRĀMATAS BRAILA RAKSTĀ

Zemāk sniedzam sīkāku informāciju par jaunākajām grāmatām Braila rakstā, kas reproducētas 2016. gadā. Tās ir sadalītas tematiski. Sadaļā «Oriģinālliteratūra» apkopoti latviešu autoru darbi, t.sk., klasika un dzeja. «Tulkoto literatūru» šoreiz pārstāv igauņu dzejnieks Arturs Alliksārs, zviedru rakstnieki Frēdriks Bakmans un Katarina Ingelmane-Sundberja, amerikāņu autori Eimija Spensere un Džīns Stouns, angļis Roalds Dāls, kā arī divi francūži Žans Pjērs Davids un Nikolā Vanjē.

Ikstena Nora. «ULUBELES PASAKAS»

(1 sējuma)

Grāmatā apkopotas 15 pasakas, kuru varoņi mīt kādā mistiskā vietā — Ulubelē. Arī viņu vārdi nav nekādi parastie. Starp viņiem ir Nāves salas Strēlnieks, maizes cepējs Brīnumbeķeris, Artiste, Ledene, Burtlicis u.c. Visi viņi dzīvo brīnumainā pasaulē, kurā aug ticību pārbaudošās raganbekas. Tās drīkst ēst tikai tie, kuri patiešām tic, ka šīs bekas nav indīgas. Pārējiem labāk tās mutē nelikt.

«Ulubeles pasakas» nav paredzētas vien bērniem, jo tās tekstu dziļāko simbolisko jēgu sapratīs tikai pieaugušais. Grāmatas varoņos mīt ne tikai altruisms, vienpatība, mīlestība pret tuvāko un savu darbu, fantastiskais, gribasspēks un ticība sev, bet arī ļaunums; nereti šos varoņus var raksturot arī ar trāpīgu frazeoloģismu: «*Cita acī skabargu redz, savā baļķi neredz.*» Šī grāmata ir autores veltījums savai bērniības pilsētai Ikšķilei un mājām, kurās viņa savulaik dzīvoja. Pati autore par Ulubeli raksta tā: «*Te viss bija citādi — pavisam parastu dzīvi pēkšņi pārtrauca brīnumainas pārvērtības, zvēri sāka runāt cilvēku balsī, bet cilvēki iemācījās zvēru valodu, piepildījās trīs vēlēšanās, labais uzvarēja ļauno, varēja palikt neredzams un varēja arī ar veļiem aprunāties.*»

Grāmatā autore izmanto vecvārdus, lai tuvinātos pasaku valodai, tomēr bez to skaidrojumiem jaunākie lasītāji varētu neizprast teksta būtību.

Ozols Imants. «RUDENS ROZE»

(1 sējuma)

Neredzīgā dziesminieka Imanta Ozola dzimtā lieli dziedātāji ir bijuši gandrīz visi, un jau no bērnības viņam patika mūzika un literatūra. Pirmie mēģinājumi gan dzejā, gan komponēšanā bija padsmītnieka gados.

Visā Latvijā viņš kļuva pazīstams pēc 1990. gada «Mikrofona» dziesmu aptaujas, kad uzvarēja dziesma «Rudens roze». Tā ir dziesma, kas Strazdumuižā bija dziedāta jau gandrīz desmit gadus. Vēlāk «Mikrofona» aptaujās piedalījās arī citas Imanta Ozola dziesmas («Labu nakti», «Dzērves» u.c.).

Šogad svinot dziesminieka Imanta Ozola 85. jubileju un atceroties viņa devumu latviešu mūzikas bagātībā, Latvijas Neredzīgo bibliotēka reproducēja viņa dziesmu grāmatu «Rudens roze» Braila rakstā.

Bankovskis Pauls. «18»

(3 sējumos)

Šī grāmata izdota vēstures romānu sērijā «MĒS. Latvija, XX gadsimts». Tā ir veidota dienasgrāmatas stilā pa dienām, iekļaujot dažādu fotogrāfiju un video aprakstus.

Latvijas vēsturisko notikumu stāstītāji ir divi latvieši, kuri dzīvojuši divos dažādos laikmetos: viens 1917. gadā, iegrimis pārdomās vai latviešiem vispār būtu vērts mēģināt dibināt savu valsti; otrs — 21. gadsimta otrajā gadu desmitā, aizdomājies par līdzīgu jautājumu. Kaut arī autors abiem varoņiem nav piešķīris pat vārdus, tomēr tie ir individualizēti. Abi varoņi cenšas saprast, ko

viņiem nozīmē izcīnīt un nosargāt neatkarīgu Latviju un kāpēc viņiem tas būtu jādara.

Grāmatas 21. gadsimta jeb *mūsdienu* stāstītājs mēģina izdibināt, kas patiesībā slēpjas aiz lauku mājās atrastajiem foto attēliem un uzņemtā video, svārstoties starp ticamību un neziņu.

Blūma Inta. «LATVIETES KARMA»

(3 sējumos)

Šī neviennozīmīgi vērtētā Intas Blūmas grāmata ir par sievišķību, sievišķo enerģiju, enerģētiku, sievišķā spēka avotiem, partnerattiecībām, seksualitāti, sievietes būtību un sūtību, attiecībām ar vecākiem, kā arī ar bērniem.

Grāmatā apkopota autore un vairāku Latvijas sieviešu personīgā pieredze, atgūstot savu sievišķības spēku, atverot savu sirdi un sākot dzīvot savu patieso dzīvi. Tā rakstīta garīgās psiholoģijas žanrā, tāpēc tās padomu efektivitāte ir atkarīga no katra cilvēka individuāli.

Sast. Mirļins Aleksandrs. «JANVĀRA HRONIKA»

(3 sējumos)

Bijušais Augstākās Padomes Preses centra vadītājs Aleksandrs Mirļins apkopojis LR Augstākās Padomes barikāžu laika preses relīzes, kurās jūtas tā laika baisā nedrošība, cilvēkupati, kā arī tautas spīts un gatavība ar saviem ķermeņiem aizstāvēt savas valsts neatkarību.

«Dažkārt par saistošiem laikmeta dokumentiem mēdz sacīt — tos var lasīt kā romānu! Latvijas Republikas Augstākās padomes Preses centra 1991. gada janvāra ziņojumi drīzāk būtu salīdzināmi ar varoņeposu — skaudru, patiesu, tiešu. Tā galvenais varonis ir tauta, bet

galvenie ideāli, kuru dēļ varonis gatavs ziedot pašu dārgāko, — Brīvība un Patiesība»: raksta bijušais LR AP priekšsēdētāja pirmais vietnieks Dainis Īvāns.

Grāmatā caur oficiālo dokumentu tekstiem ir apkopotas vēstures liecības, kas noderēs gan skolu audzēkņiem, gan vēstures studentiem.

Muciniece Kristīne. «VĒSTULES. Eņģeļu acis »

(3 sējumos)

Nemot vērā lasītāju lielo atsaucību, šogad turpinām izdot Kristīnes Mucinieces grāmatu sēriju «Eņģeļu acis». Šoreiz pie lasītājiem nonāk grāmata «Vēstules». To lasot, gribot negribot jāaizdomājas par jautājumu: vai tiešām, aizbildinoties ar bērna pasargāšanu no pārdzīvojumiem un kaut ko noklusējot, vecāki viņu aizsargā? Kurš spēj noteikt ko drīkst teikt bērnam un ko vajag noklusēt? Grāmatā lieliski parādīts informācijas noklusēšanas iznīcinošais efekts, kurš laika gaitā bērnu patiesībā ir sagravis, nevis pasargājis.

Autore grāmatu rakstījusi orientējoties uz jauniešu auditoriju, tomēr tajā ir daudz dzīves gudrību un filozofisku atziņu, kas noderēs ikvienam lasītājam.

«LATVIJAS NOVADU DĀRGUMI»

(3 sējumos)

Šīs grāmatas tapšanā piedalījās 73 Latvijas novadi, kuri rakstīja par savu vēsturi, tradīcijām, tautas tērpiem un paražām, kā arī par katra novada nozīmīgākajām personībām un notikumiem. Anna Žīgure par grāmatu saka: *«Patiesībā šī ir Latvijas pagastu dižošanās krustu šķērsu pār visai valstij un cauri laikiem, no senatnes līdz šodienai. Cik daudz pašcieņas un cik dziļa mīlestība*

plūst no katras lapaspuses! Arī šādā veidā, gabaliņu pa gabaliņam vien, var uzbūvēt mūsu vienīgo, neatkārtojamo Latviju. Pagastu dārgumi satur kopā tautu un veido pamatu nākamo paaudžu apziņai.»

SKOLAS OBLIGĀTĀ LITERATŪRA

Londons Džeks. «SENČU ASIŅU BALSS»

(2 sējumos)

Īpaša vieta skolu programmā ir klasiķim Džekam Londonam. Šogad, pamatojoties uz sadarbību ar Strazdumuižas internātvidusskolu par programmā esošo literatūru izdošanu Braila un palielinātajā drukā, tika pieņemts lēmums izdot Džeka Londona stāstu «Senču asiņu balss» atkārtoti, jo līdz šim Neredzīgo bibliotēkas krājumā bija ar roku pārrakstītais darbs «Kad senču asinis runā» saīsinātajā pierakstā, kuru ne visi pārzina.

Tas ir sirsnīgs stāsts par suni Baku, lepnu mājas mīluli, kurš cilvēku mantrausības un nežēlības dēļ nonāk skarbos apstākļos. Avīzītes «Bazūne» 8. numurā Vineta Bite rakstīja: *«Tur, kur nokļūst Baks valda citi likumi, tur izdzīvo tikai stiprākie, un tas attiecas ne vien uz suņiem, bet arī cilvēkiem. Stāsts par Baku atver sirdis. [..]»*

TULKOTĀ LITERATŪRA

Alliksārs Arturs. «DZEJA»

(1 sējumā)

Igauņu dzejnieku Arturu Alliksāru var dēvēt par vienu no savdabīgākajiem autoriem. Precīzi dzejnieka personību raksturo igauņu rakstniece Vīvi Luika: *«Alliksārs bija*

jūtīgs un smalks cilvēks. [..] Viņu nesaprata un no viņa talanta baidījās. Alliksārs bija lielu pilsētu un īstu kafejnīcu parādība.»

«HELENA KELLERE. Aklās un kurlās amerikāņu meitenes brīnišķīgie sasniegumi»

(1 sējumā)

Šī grāmata izdota, pateicoties biedrības «Redzi mani» iniciatīvai apkopot informāciju par Helēnu Kelleri un veidot viņai veltītu izstādi. Mūsu bibliotēka kā sadarbības partneris nolēma izstādi papildināt ar Braila rakstā reproducētu grāmatu, kuru pēc pašas Kellerses stāstītā apkopojis profesors K. Kundziņš. Grāmatā saglabātas 1936. gada rakstības un valodas īpatnības.

Tas ir stāsts par meiteni Helēnu, kura 18 mēnešu vecumā reizē zaudē redzi un dzirdi. Pēc sešiem pilnīgā tumsā pavadītiem gadiem viņa sāk mosties cilvēcīgai dzīvei, un ne vien pati neatlaidīgā darbā sasniedz gara dzīves kalngalus, bet arī palīdz citiem pārvarēt grūtības.

Bakmans Frēdriks. «VĪRS, VĀRDĀ ŪVE»

(5 sējumos)

Šī grāmata nav tikai laika kavēklis. Tā dod iespēju lasītājam padomāt par līdzcilvēku dažādiem raksturiem un uzskatiem, kas patiesībā sevī slēpj pārdzīvojumus. Ir tikai viens jautājums: vai spējam *iekāpt cita cilvēka kurpēs* pirms uzlikt viņam zīmogu vai nopelt viņa raksturu.

Šīs grāmatas Braila raksta atbildīgais redaktors Ivars Ozoliņš «Bazūnes» 5. numurā rakstā tā: «*Viss romāns uzrakstīts kā talantīgs kinoscenārijs, kur sīki un precīzi parādīta darbojošos personu fizisko un garīgo aktivitāšu*

dinamika. Ka romāns nav no gaisa pagrābts fantāzijas auglis, bet dziļi pamatots reālistiskos dzīves novērojumos, liecina arī grāmatas galvenā varoņa un viņa sievas savstarpējās saistības un saderības fenomens, kas tik atšķirīgu cilvēku gadījumā vērotājiem no malas liekas pilnīgi nesaprotams, jo sakņojas apslēptajā savstarpējo attiecību psihes ķīmijā, ja tā drīkst izteikties.»

Ingelmane-Sundberja Katarina. «LĀCĒŅU LIĶIERIS, KAFIJA UN LAUPIŠANA»

(5 sējumos)

Šī ir vēl viena grāmata, kurā sastopas varoņi ar dažādiem raksturiem un viedokļiem, tomēr kopīgu atrašanās vietu — veco ļaužu pansionātu. Grāmatā aprakstītie notikumi liks gan pasmaidīt, gan aizdomāties. «Lauku avīzes» mājaslapā dots precīzs grāmatas raksturojums: «Dzīvot pilnvērtīgi un ar garšu var jebkurā vecumā, ja tikai cilvēks nenolaiž rokas un neļaujas pelēkajam apnikumam. To apliecina arī šīs grāmatas varoņi, piešaujot pie dienišķās kafijas kādu šļuku lāceņu likiera un dodoties lielajā dzīvē, lai pierādītu, ka nav nekādi mazspējīgi pensionāri, ar kuriem var nerēķināties.»

Tas ir romāns par Zviedrijas pensionāriem, kas sava mūža otrajā pusē atklāj jaunu nodarbošanās veidu — laupīšanu. Gribot negribot rodas retorisks jautājums: ja jau zviedru pensionāri ir neapmierināti ar savu dzīvi, tad ko teikt Latvijas pensionāriem? Un tomēr. Galvenie varoņi ir zviedru pensionāri, kuru vecums ir tuvu pie 80. Turklāt daži no viņiem pārvietojas ar krāģīšiem. Vai tad viņi kaut ko vispār var nolaupīt? Uz šo jautājumu lasītājs saņems atbildi, izlasot grāmatu.

Spensere Eimija. «SKATS NO GAIŠĀS PUSES»

(3 sējumos)

Eimija Spensere ir žurnāliste un attiecību eksperte. Kaut arī grāmatā jūtams amerikāniskais dzīves stils un uztvere, tā tomēr ir noderīga arī Latvijas lasītājam.

Šī grāmata nebūs saistoša tiem, kuri savā dzīvē vai attieksmē pret to neko nevēlas mainīt. Tā būs noderīga tiem, kuri vēlas attīstīties un kļūt laimīgi. Tā palīdz mainīt savu attieksmi pret apstākļiem vai situācijām, kuras nav mūsu spēkos mainīt. Tā ir rokasgrāmata, ko jāpārlasa līdz iemācāmiem uz dzīves situācijām paraudzīties no gaišās puses, nevis dzīvot pastāvīgā neapmierinātībā par lietām, kuras nevaram ietekmēt.

Stouns Džīns. «KĀPĒC DAŽI NEKAD NESLIMO»

(4 sējumos)

Turpinot sevis izzināšanas tēmu, pie lasītājiem nonākusi grāmata ar 25 veselības noslēpumiem, kurus piedāvā medicīnas žurnālists Džīns Stouns.

Autoram nelika mieru jautājums: kāpēc daži slimo vairāk nekā citi. Lai atbildētu uz to viņš intervēja ap 100 respondentu, kuri neslimoja un pētīja viņu stāstus, pieredzi un dzīves stilu. Rezultātā Stouns identificēja 25 noslēpumus, tādus kā: vistas zupa, auksta duša, ķiploki, probiotikas un pat tādus kā: draugi, snaušana, pozitīva attieksme, nepakļaušanās stresam u.c.

Daudzi apgalvojumi lasītājam sākotnēji var šķist aplami, tomēr iedziļinoties vairāk uzskati var mainīties, jo visi apgalvojumi ir pamatoti ar pētījumiem, tomēr tos pieņemt vai noliegt ir katra lasītāja ziņā.

Grāmata nav jālasa no vāka līdz vākam kā daiļdarbu. Lasītājs var lasīt sevi interesējošo tēmu neatkarīgi no citām. Tās izvēlēties var palīdzēt bibliotekāri, jo arī uz redzīgo raksta titullapām ir atrodams grāmatas saturs.

BĒRNU/JAUNIEŠU LITERATŪRA

Dauids Žans Pjērs. «MAZĀ PRINČA ATGRIEŠANĀS»

(1 sējumā)

Kļūdīgi būtu domāt, ka šī grāmata ir Antuāna de Sent-Eksziperī «Mazais princis» turpinājums. Nebūt ne! Tā ir rakstnieka Žaņa Pjēra Davida vēstule Sent-Eksziperī, kuru viņš raksta, atsaucoties uz «Mazā prinča» autora aicinājumu: *«Un, ja kādreiz pie jums atnāk kāds bērns, ja viņš smejas, ja viņam ir zeltaini mati, ja viņš neatbild, kad jūs viņu iztaujājat, tad jums nebūs grūti uzminēt, kas viņš ir. Tad esiet tik laipni! Neatstāriet mani neziņā: ātri atrakstiet man, ka viņš ir atgriezies...»*

Kaut arī grāmata ir iekļauta bērnu un jauniešu literatūras sadaļā, tā derēs arī pieaugušajiem, jo slēpj sevī svarīgu vēstījumu kā par pašu cilvēku, tā arī par savstarpējām attiecībām. Neskatoties uz to, ka grāmatas oriģināls ir izdots 2000. gadā, tajā aprakstītā tikšanās un sarunas ar Zaļo cilvēku, ļoti atgādina pēdējā laika ārpolitiku, par ko domājot, daudzi cilvēki nonākuši pie tādas pašas atziņas kā Mazais princis. *«[..] Lai cik augstsirdīgs un drosmīgs viņš arī būtu, sirds izrādās bezcerīga, saduroties ar traku prātu, kas liek darboties tēraudam, lai sasniegtu savus mērķus. Viņš samierinājās un aizgāja.»*

Dāls Roalds. «MATILDE»

(2 sējumos)

Pie jaunākajiem Braila raksta lasītājiem nonākusi angļu rakstnieka Roalda Dāla grāmata «Matilde», kas stāsta par neparastu meiteni Matildi Vormvudu, kura ir jūtīga un izcili apdāvināta, tomēr viņas vecāki domā, ka viņa uzdod pārāk daudz jautājumu un tikai traucē pieaugušos. Matildē mājā gan nemiera gars, gan taisnības cīnītāja, gan arī zinātkāre. Viņai ļoti patīk lasīt grāmatas.

Skolā bērnus terorizē nekrietnā direktore Trančbula – briesmīga persona, kas iedzen nāves bailes kā skolēniem, tā skolotājiem. Negaidīti atklājas, ka Matildei piemīt pavisam neparastas spējas. Par spīti tam, ka meitene vēl ir maza, viņai pa spēkam ir visai iespaidīgi triki.

Vanjē Nikolā. «BELLA UN SEBASTJĒNS»

(4 sējumos)

Autoru Nikolā Vanjē daudzi francūži dēvē par Francijas Džeku Londonu.

Stāsta pirmsākumi meklējami 1965. gadā, kad vienā no tolaik diviem Francijas televīzijas kanāliem milzīgus panākumus guva Sesilas Obrī sarakstītā un televīzijai adaptētā sāga par bāreni Sebastjēnu, kuru Alpu kalnos audzina vecs gans vārdā Sezārs, un par zēna draudzību ar lielo suneni Bellu.

Gandrīz pēc pus gadsimta Bella un Sebastjēns atgriežas, bet šoreiz romāna lappusēs. Tas ir stāsts par neparasto draudzību, kas uzplaukst starp mazu zēnu un lielu, baltu suni. Vienīgi romānā autors ir mainījis notikumu vēsturisko kontekstu. Darbība norisinās Otrā pasaules kara laikā nelielā Alpu ciematīņā, kur valda

vācu armijas terors. Sebastjēns un Bella neviļus iesaistās Pretošanās kustības darbībā, glābjot bēgļus, izdara neiespējamo, jo kopā viņi ir neuzvarami.

Grāmatā aprakstītie notikumi ir aizraujoši un spraigi, tāpēc tā būs interesanta lasāmviela ikvienam.

GRĀMATAS SAGATAVOŠANĀ

Grāmatas sagatavošanā uz 2017. gadu:

Kota Laima. «**Mierielas vilkme**» (4 sējumos)

Garlībs Merķelis. «**Latvieši**» (4 sējumos)

Margēvičs Tālivaldis. «**Šķērsiela 13. Latvieša radītais gulags**» (3 sējumos)

Skujenieks Knuts. «**Mūsu dzīve nokalpotā**» [dzeja] (1 sējumā)

Bramnika-Vulfsonē Emma. «**Es apprecēju romantiķi**» (6 sējumos)

Tilaks Dzintars. «**Piķis un zēvele jeb Latvijas biznesa īpatnības**» (3 sējumos)

«**Mūsu karoga stāsti**» (3 sējumos)

Pastore Luīze. «**Maskačkas stāsts**» (2 sējumos)

Muciniece Kristīne. «**Atbrīvot sargātāju. Eņģeļu acis**» (3 sējumos)

Rubenis Juris. «**Viņa un Viņš. Mīlestība. Attiecības. Sekss**» (5 sējumos)

Hānbergs Ēriks, Briedis Uldis. «**Vāgūzis**» (3 sējumos)

Raščevska Ilga. «**Norakstītie**» (5 sējumos)

Rungulis Māris. «**Gliemežvāki**» (1 sējumā)

Rungulis Māris. «**Sirsniņsalas**» (1 sējumā)

Rungulis Māris. «**Avenes**» (1 sējumā)

INFORMĀCIJA VISIEM

Atgādinām, ka ikvienam lasītājam, kurš reģistrējies mūsu bibliotēkā ir iespēja saņemt viņam interesējošos materiālu izdrukas Braila rakstā. To var izdarīt divējādi:

1. dodoties uz bibliotēkas Braila raksta nodaļu vai veicot pasūtījumu, atsūtot tekstus uz e-pastu gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv. Teksti tiks pārvērsti un izdrukāti Braila rakstā vienas nedēļas laikā. Tekstu apjoms Braila rakstā nedrīkst pārsniegt 15 (A4) formāta lapas, t.i., 24`000 zīmes, kā arī pasūtītam tekstam jābūt latviešu valodā. Maksimālais pasūtījuma apjoms uz vienu cilvēku nedrīkst pārsniegt 100 lapas mēnesī. Pasūtīto materiālu lasītājs saņem iesietu spirālē vai saskavotu.

2. Lasītavā pašiem materiālu ieskenēt un ar *Jaws* programmatūras palīdzību noklausīties tā saturu, kā arī nepieciešamības gadījumā ar tastatūras un Braila raksta rindas palīdzību rediģēt, un, izmantojot printeri *Index 4x4 PRO*, izdrukāt Braila rakstā.

Šī iespēja pašam darboties īpaši noderīga studējošiem redzes invalīdiem, jo lasītavā izdrukātā materiāla apjoms un valoda nav ierobežota. Lai to varētu izdarīt, lasītājam ir jāprot darboties ar datoru, Braila raksta rindu un printeri.

Braila raksta nodaļa veic apmācību darbam ar Braila raksta printeri.